

Innhold

Forord	2
1. Innledning	3
2. Et underkommunisert tema	4
3. Gaven eller gleden - hva er fokus?	5
4. Hvordan endre en menighetskultur?	6
A. Personlig arena	
B. Arena for samtale og medvandring	
C. Den offentlige arena	
D. 30 dager på alle arenaer	
5. Lederen som forbilde	9
6. Kulturdesign og kulturbygging	10
6.1 Personlig arena	10
6.2 Samtale	11
6.3 Praktisere	12
6.4 Å kommunisere utfordringen til å gi	13
6.5 Bekjennelse	14
6.6 Vitnesbyrd	16
6.7 Forkynnelse	18
7. Åndskrefter	19
VEDLEGG	
1 Giverhistorier	21
2 Tale: Det handler ikke om penger, det handler om Frihet i Kristus	25
3 Tale: Det handler ikke om penger, det handler om Tilbedelse	30
4 Tale: Det handler ikke om penger, det handler om Kjærlighet	34
5 Tale: Det handler ikke om penger, det handler om Evighetsperspektiv	37
6 Bibeltekster	40

Forord

I 2018 skrev jeg boken Giverglede.

Og det siste året har jeg reist rundt til menigheter og grupper for å undervise om temaet for å prøve å gi et bidrag til å endre kultur i menighetene. Men kulturbygging er en omfattende og langsiktig prosess - langt mer enn en tale eller en undervisning.

Jeg ser at der blant annet er behov for konkrete redskaper i tillegg til boken Giverglede.

Dette heftet er tenkt som et slikt bidrag

- en praktisk hjelp for deg som leder et fellesskap eller en kristen virksomhet.

Hvis vi ønsker å bygge en kultur, trenger vi fokus, forkynnelse, samtale og praktisering over tid.

Jeg håper at dette kan være med på å gi hjelp til å bygge en raushetskultur blant det folket vi er satt til å tjene. Dette er ikke bare sentralt og viktig i det budskapet vi forvalter, det bringer også liv og glede til enkeltmennesker, fellesskap og samfunn.

Svein Høysæter

23.april 2019

1. Innledning

Vi er **mottakere!**

«Hva har du som ikke har fått», spør Paulus i 1.Kor.4.7. Som kristne forstår vi oss selv som mottakere av Guds nåde og Guds gaver, gitt av Far, Sønn og Hellig Ånd. Her starter alt liv, også våre liv....!

Vi er **givere!**

Og vi hører til i en sammenheng der vi som kristne også forstår oss selv som givere. «Gi som gave det dere fikk som gave»¹, sier Jesus i Matt.10.8. Eller som det sto i den gamle oversettelsen; «for intet har dere fått det, for intet skal dere gi det!»

Dette får sitt uttrykk i våre forsamlinger og organisasjoner, både når vi er sammen og når vi er alene; vi gir - på alle mulige måter - også penger.

Jeg har lurt på: Hvem andre enn kirke- og misjonsvirksomhet er det som i vår tid har kollekt eller offer som et fast innslag i sine fellessamlinger? Selv om der er andre, er de i hvert fall ikke så lett å få øye på... Det gir grunn til ettertanke.

Og det gir også grunn til å være takknemlig og stolt over å få høre til i en sammenheng som forstår seg som givere enten det er kollekten i misjonsforeningen, eller det det gaven som gis i forsamlingen.

¹ N11BM

Vi tilhører et folk som forstår seg selv som givere, og som praktiserer det!
Det er viktig å anerkjenne dette, før vi går løs på utfordringene!

2. Et underkommunisert tema

Selv om innsamling av penger er en del av måten vi forstår oss selv på, og praktiserer fellesskap på, så mener jeg likevel at givertjeneste eller giverglede - dessverre er et underkommunisert, og til tider ignorert, tema.

Barna Research hadde i 2001 en undersøkelse som viste at 44% av «gjenfødte» kristne ikke gav noe til noe som helst.² Så det stemmer kanskje at temaet er både underkommunisert og ikke praktisert.

Hvis en tar i betraktning at Bibelen, ifølge Randy Alcorn³, har 2300 referanser til temaet, er det i beste fall ikke særlig fremtredende i forkynnelse og praksis. Sett forhold til hvor mye Bibelen taler om dette, er temaet underkommunisert.

Kommunikasjonen fra reklame og media er derimot ikke underkommunisert.

Den er **sterk og invaderende** i våre liv.

Den former vår *identitet*, gir *tilhørighet* og *mening*.

Og resultatet er sterke materialistiske bindinger.

Samtidig lever vi med en kristen kirke og misjonsvirksomhet som har utallige **økonomiske**

slitasjepunkt. Spørsmålet kommer av seg selv:

Kan det være en sammenheng mellom kirkelig underkommunikasjon og intensivert kommunikasjon fra samfunnet rundt oss?

Vi har et oppdrag! Vi lever med en hensikt! Vi vil gi videre det vi har fått, og vi vil forandre den verden vi er en del av. Hvis vi virkelig tror dette, betyr det at vi også må styrke og utvikle økonomien til kristen virksomhet.

Men noen ganger er temaet satt på dagsorden. Noen ganger er det godt og inspirerende. Andre ganger hender det at kommunikasjonen er ureflektert og overfladisk. Da kan det faktisk virke mot sin hensikt. Og det gagnar verken menighet, misjon eller mennesker i lengden.

² Randy Alcorn «Money, possessions and eternity» Tyndale 1989 s.180

³ Randy Alcorn: «Money, possessions and eternity» Tyndale 1989 s.3

3.Hva skal være fokus - pengene eller livet og gleden ?

‘Givertjeneste’ er det begrepet som ofte brukes i kommunikasjonen til menigheter og organisasjoner. I møte med menigheten har vi skjemaet for avtalegiro klart. Vi har kanskje til og med et lite orienteringshefte om hva givertjeneste er, og hva den går til. Noen har også dette som en del av sin introduksjon for nye medlemmer i menigheten. Og alt dette er bra. Det er ikke feil å snakke om givertjeneste, fordi det er en tjeneste i menigheten.

Men når vi her snakker om **giverglede**, er det også tenkt som en hjelp til å ha et annet fokus, og flytte blikket fra pengene som vi «trenger» til menighetens arbeid over til **den indre motivasjonen** og hvordan den skapes.

Hvis vi har fokus på gleden, og det som skaper glede, har vi større mulighet til å få tak i hva det egentlig handler om.

Forvandlet liv

De fleste menighetsledere som jeg snakker med, ønsker at menigheten som de leder skal erfare gleden ved å gi raust, og samtidig at menigheten utvikler en bærekraftig og sunn økonomi. De ønsker endring, forvandling i menigheten.

Men hvis en menighet skal forvandles, er det menneskene i menigheten som må forvandles. Dette gjelder uansett hva vi snakker om, enten det dreier seg om misjon, diakoni, relasjoner, bønn, Bibelbruk, nådegaver, tjenester osv.: Skal vi få en endring, er det menneskene i menigheten som må forvandles.

Sunn (og også effektiv) endring er **indre motivert**. Ikke minst er dette viktig når vi snakker om en indre motivasjon for å gi - med glede.

4. Hvordan endre en menighetskultur?

I boken «Giverglede»⁴ foreslår jeg at vi trenger å skape et **momentum** for å skape endring. Hvis mange gjør

det samme (HVA?),
sammen (HVEM?),
samtidig (NÅR?)
 skapes et **momentum**.

Hva betyr det i praksis?

A. Personlig arena.

Hvis en menighet ønsker å fokusere på raushet og givertjeneste må der skje noe på det personlige plan, den personlige arena. Forvandling av menighet handler om forvandling av mennesker. Hver enkelt må få bli invitert til en vandring, en prosess. «Giverglede» er lagt opp slik at hver enkelt kan lese et lite stykke hver dag i 30 dager, med Bibelord og en refleksjon sammen med et par spørsmål og et forslag til noe som kan praktiseres. Det sies at hvis en skal endre en vane, trenger en daglig praktisering i 30-90 dager alt etter hvor grunnleggende og omfattende endringen er. De 30 dagene gir et minimum av input og praksis for å skape en indre motivasjon til å leve i raushet.

B. Arenaen for samtale og medvandring

Men vi trenger også å ha en samtale med **hverandre** om dette. Når det gjelder spørsmålet om penger og forvaltning har vi privatisert spørsmålet altfor lenge. Med begrunnelse i viktige Bibeltekster som f.eks historien om fariseeren og tolleren⁵, har vi stengt helt av for den disippelgjørende og fortrolige samtalen om forvaltning. Vi trenger den gode, fortrolige samtalen der vi støtter hverandre og utfordrer hverandre.

Der skjer noe når vi setter ord på våre verdier og våre valg enten det gjelder tro, relasjoner, misjon, seksualitet eller forvaltning. Vi får ikke bare en mulighet til å høre hva vi selv tenker, men vi får muligheten til å finne gode løsninger, hjelpe hverandre med disippellivet og ansvarliggjøre hverandre på valg vi tar.

Og så frykter vi kanskje at hvis vi åpner opp for andre inn i vår høyst private lommebok eller bankkonto, kan vi bli utsatt for krenkende og invaderende adferd.

⁴ Giverglede s.7-11

⁵ Luk.18.9-14

Denne frykten kan være velbegrunnet, derfor er det viktig å understreke at den fortrolige samtalen om hvilket som helst sårbart og personlig spørsmål, må forankres i tydelige verdier og praksiser. Respekt for andres grenser, deres integritet, må overholdes. Men det betyr ikke at vi ikke skal utfordre hverandre ut fra en tydelig hensikt om å hjelpe hverandre å vokse og bli mer lik Kristus.

Når vi samles i en gruppe eller går sammen som medvandrere der vi kan dele våre liv - så hører også forvaltningsspørsmålet med i den konteksten.

Det store spranget

Når Jesus avslutter Bergpreken i Matteusevangeliet 5-7, forteller han historien om mannen som bygde huset sitt på sand, og mannen som bygde på fjell. Begge disse mennene har hørt det samme Ordet forkynt, de har vært på de samme møtene, gått i samme Bibelgruppe, lest i den samme Bibel, men den ene er klok og den andre uklok. Hva er det som skiller dem? Jesus sier at det er **evnen til å respondere** i sitt liv. Den kloke, det er mannen som hører ordet og tar det store spranget og gjør etter det. Han er ikke bare en hørende kristen, men en gjørende kristen.

Eller for å si det med Jakob brev: Vi kan ikke bare være Ordets hørere, vi må være Ordets gjørere.⁶ Det er **det store spranget**.

Og for å kunne foreta det store spranget, trenger vi Den Hellige Ånd, og vi trenger hverandre. I et disippelgjørende fellesskap, har vi muligheten til å hjelpe hverandre til å være Ordets gjørere. Vår **responsevne**, vår evne til å respondere på Guds ord i våre liv, styrkes på en avgjørende måte av våre medvandrere. Derfor er det også slik at når vi skal foreta en endring i våre liv som gjelder noe så dyptgripende og eksistensielt som raushet og frigjøring fra bekymring og binding til materielle verdier, da er det vanskelig å få fart på den prosessen i et privatisert og lukket rom. For å foreta de store sprangene i vårt liv med Gud, trenger vi hverandre.

C. Den offentlige arenaen.

Hvis vi i en menighet ikke bare oppmuntrer til en personlig vandring, og den gode disippelgjørende samtalen i gruppe, men også samtidig forkynner og fokuser på dette i våre fellessamlinger som menighet, vil vi være med å skape et momentum som er vanskelig å ikke blir berørt eller forvandlet av.

D. 30 dager på alle arenaer

Hva med å sette av 30 dager, en måned i menighetens liv til:

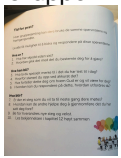

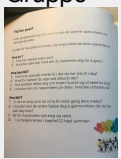

1. 30 dagers personlig vandring
2. 1 gruppesamling hver uke i 30 dager
3. Sammen gjøre godhet og raushet overfor mennesker i lokalsamfunnet

⁶ Jakobs brev 1.22

4. Ha offer på gudstjenesten, til **andre!** enn seg selv. Ved å velsigne og bety en forskjell forløser det indre motivert glede.
5. Bruke kollektbekjennelse til refleksjon og bevisstgjøring.
6. Gi rom for vitnesbyrdet. Få tak i de gode historiene som er konkrete og inspirerende.
7. Forkynne/undervise på menighetens offentlige arena hver uke

Disse praksisene kan oppleves som krevende ekstraarbeid som er fristende å redigere bort, men det er et faktum at gjennom praksis endres tankesett og indre motivasjon.

Det handler på mange måter om å bygge en godhets- og raushetskultur. Jeg er klar over at det tar tid å bygge en kultur, det løses ikke gjennom en matrise slik vi ser nedenfor, men det kan likevel være en hjelp til bevisstgjøring på at vi som ledere i en menighet er kulturdesignere uansett hvilket tema eller praksis det dreier seg om.

Å bygge en godhets - og raushetskultur							
	Personlig arena	Gruppearena		Offentlig arena - Gudstjeneste/møte			
	1	2	3	4	5	6	7
UKE	Lese bok Giverglede	Samtale Giverglede	Praktisere Raushet og godhet	Gi Offer til:	Bekjenne Kollekt-bekjennelse	Fortelle Vitnesbyrd	Forkynne
1	Dag 1-7 	Gruppe 	Gruppebasert <i>Ta en dugnad i en hage. Klippe hekken....</i>	F.eks. Lokalt Idrettslag. Konkrete behov			Tema 1
2	Dag 8-14 	Gruppe 	Gruppebasert <i>Låne bort bil og hytte til andre. Velsigne noen.</i>	F.eks. Gi offer til en annen lokal kirke, forsamling			Tema 2
3	Dag 15-21 	Gruppe 	Gruppebasert <i>Spise middag sammen ute, og gi uvanlig mye tips.</i>	F.eks. «Hope for justice» som arbeider mot menneskehandel.			Tema 3
4	Dag 22-28 	Gruppe 	Gruppebasert	F.eks.			Tema 4

Mange menighetsledere og forkynnere har nok allerede gode praksiser og måter å forkynne dette temaet på, samt måter å tilrettelegge for og utfordre til givertjeneste i menigheten. Og dette tar ikke sikte på å erstatte noe av det som er godt innarbeidet og velfungerende, men kanskje kan der i det følgende være noen tips, noen andre perspektiv, og forhåpentligvis en frimodighet til å forkynne og praktisere. Det finnes også dem som oppriktig sier at dette er noe de strever med; hvordan skal vi forkynne?, hvordan skal vi utfordre til givertjeneste?, og hvordan skal vi bidra til å leve raust som enkeltpersoner og som menighet? Her er noen praktiske tips, kanskje de kan brukes?

5. Lederen som forbilde

En leders viktigste oppgave er ikke å lede - det er å følge! En leder er først og fremst en etterfølger av noe eller noen.... Dette gjelder i alt lederskap, enten det er i en kristen sammenheng eller ikke.

- Hvis en ikke har **avklart** hva eller hvem som former en selv som leder, blir det et tilfeldig lederskap.
- Hvis en ikke har **identifisert** de underliggende krefter i en selv som leder, vil det i stor grad være å abdisere som leder. Det er ikke lenger lederen som leder, men de underliggende kreftene som kan handle om posisjon, makt, penger, behovet for bekreftelse og bli sett, osv.
- Hvis en ikke har et bevisst forhold til, og har aktivt **valgt** sine idealer og sine egne forbilder, sin egen inspirasjonskilde, vil en fort drikke av de kildene som er for hånden. Det kan gi et usunt lederskap.

I vår sammenheng, som kristne ledere, følger vi Jesus. Sagt på en annen måte betyr det at kristent lederskap er et **disippelbasert** lederskap.

Før vi utfordrer andre kommer alltid utfordringen til oss selv først.

Hvis vi som ledere vil at menigheten skal dele evangeliet i sin hverdag, må vi gjøre det selv også. Det betyr ikke at vi må være perfekte eller lykkes spesielt godt, men vi må selv gå inn i det vi vil at menigheten skal gå inn i, særlig når det gjelder endringer i tro og praksis.

Og hvis vi som ledere vil at de vi leder skal leve med stor giverglede, må vi selv søke å leve i det for vår egen del. **Disippel først - så leder.**

Det betyr at hvis jeg taler varmt for å gi tiende til forsamlingen, må jeg ha den praksisen på plass i eget liv.

Som ledere er vi etterfølgere, og som ledere er vi forbilder.

Det betyr også at vi må våge å fortelle fra eget liv. Ikke bare når vi lykkes, men også når vi mislykkes. Vi må våge å fortelle historien om hva vi prøvde å gjøre, hvordan vi tenkte, når vi ble redde, hvordan vi søkte trøst, kort sagt; vi må slippe folk inn i vår eget liv - også når det gjelder giverglede, økonomi og forvaltning.

- Da vil noen si: «Det var modig gjort - jeg vil gjøre det samme!»

- Andre vil si: «Det var ikke noe særlig, men han/hun prøvde, og jeg kan gjøre det bedre!»

- Men uansett vil alle si: Lederen vår er integreert og troverdig! Og vi er på det samme laget - disippel-laget.

6. Lederen som designer og kulturbygger

Som ledere vil vi at det vi gjør, skal bety en forskjell, og vi vil at det vi gjør, skal sette spor som blir stående. Da må vi være kulturbyggere. Kulturer er spor som blir stående.

6.1 Den personlige arena

Ikke alle liker å lese. Faktisk er hørte jeg om en undersøkelse som viser at bare 17% virkelig liker å lese - selv om de ikke må det pga arbeid, utdanning osv. En bok i seg selv gir oss ikke uten videre tilgang til flertallet av de menneskene vi ønsker å nå. Og hvem ønsker vel i denne sammenheng å lese en bok som kan føre til at du enten får dårlig samvittighet eller må gi slipp på penger. En viss uvilje eller frykt finnes nok før boken leses....;)

Likevel er det viktig at temaet får en plass på den personlige arena. Fordi der har vi vår stille stund med Jesus. Den personlige arena er et sted der Jesus former vårt liv i møte med Bibeltekster og i bønn. Her kan våre liv forvandles - i Guds nærvær. Og hvis vi ikke liker å lese, kan det jo være at vi likevel gjør det når det er koblet til en gruppe som jeg gjør det sammen med. Derfor er sammenheng mellom de ulike leddene i kulturbyggingen kjempeviktig.

6.2 Arena for samtale og medvandring

Vi trenger å dele hverdagsliv med hverandre.

Og hvis vi har en personlig vandring der vi bruker boken «Giverglede», har den også forslag til noen spørsmål som kanskje kan være en hjelp:

Hva er ?

- 1.Hva har skjedd siden sist?
- 2.Hvordan gikk det med det du bestemte deg for å gjøre?

Hva kan bli?

- 3.Hva la du spesielt merke til i det du har lest til i dag?
- 4.Hvorfor stanset du opp ved akkurat det?
- 5.Hva forteller dette deg om hvem Gud er, og hvem han vil være for deg?
- 6.Hvordan kan du respondere på dette, hvordan utfordres du?

Hva blir?

- 7.Er der steg som du vil ta til neste gang dere møtes?
- 8.Hvordan kan de andre hjelpe deg å gjennomføre det du har satt deg fore?
- 9.Be for hverandres nye steg og vekst.
- 10.Les bekjennelsen i kapittel 12 høyt sammen

Disse spørsmålene baserer seg på at den enkelte har lest i boken, reflektert, og prøvd å gjøre noe konkret i sin hverdag. Dette handler ikke om å øke kunnskapsnivået, men om å **endre liv**.

Da må også spørsmålene hjelpe meg til å endre liv. Spørsmålene hjelper oss til å involvere andre i vår egen prosess. Vi trenger hverandre for å endre liv.

6.3 Praktisere

«*Små ting gjort i kjærlighet vil forandre verden*», slik lyder slagordet fra "Godhet Norge"⁷ som IMI-kirken har satt i gang. Og små ting gjort i kjærlighet vil ikke bare forandre verden, men også oss selv - som givere. En slik intensiv periode med Giverglede på 30 dager, som vi her legger opp til, kan fort bli en intern refleksjon og ikke en praktisert visjon. Det må det ikke bli.

Derfor er det lurt å både ha praktiske øvelser i **fellesskap**. La for eksempel huskirken, husfellesskapet eller bibelgruppen være et fellesskap som gjør noe helt praktisk for andre i denne perioden. **Planlegg** gjerne dette på forhånd, ellers blir det ofte ikke noe av.

Hva kan vi gjøre sammen? Det aller beste er jo at gruppen selv finner på dette. Men her er likevel noen få tips slik at en kommer i gang:

- Det kan være å ta en dugnad i en hage, klippe hekken til noen som vil det og som trenger det
- Det kan være å låne bort en bil eller en hytte til andre eller velsigne noen, som har hatt en vanskelig tid, med hotellopphold++
- Det kan være å spandere en middag på andre, eller spise sammen ute og gi hinsides mye tips til servitørene. Så mye tips må du gi at det overrasker og fullstendig overgår forventingene.
- Det kan være å gi leksehjelp.
- Sitte barnevakt.
- Det kan være en idé å hente idéer fra godhet.no sine prosjekt.

⁷ www.godhet.no

6.4 Å kommunisere utfordringen til å gi

Når det gjelder kommunikasjon omkring kollekt eller offer, har vi et stort spekter av uttrykk. Det spenner fra en kommunikasjon der budskapet er at vi samler inn penger fordi pastoren trenger (mer) lønn, til en kommunikasjon der løftet om velsignelse er så kraftig at alt jeg gir vil mangedobles tilbake i form av materielle goder. Mellom disse to ytterpunktene, fra «å gi fordi en synes synd på en pastor» til å gi "fordi en selv ønsker mer materielle goder...», har vi mange varianter.

Hva handler det egentlig om?

Mitt hovedanliggende er at vi i vår kommunikasjon om å være med å bidra, trenger å synliggjøre at det handler om **noe annet enn**, og **noe mer enn** penger og behov. Boken «Giverglede» er bygget på denne grunntanken at det handler ikke om penger, men.... noe annet.

Vi ønsker å synliggjøre at det handler om **eksistensielle sider** ved det å være menneske og en etterfølger av Jesus.

- Det handler om frihet og det å kunne leve uten bekymringer.
- Det handler om tilbedelse.
- Det handler om kjærlighet til Gud og min neste.
- Det handler om hvilke tankebygninger som former mine holdninger og handlinger. Det handler om å ha et evighetsperspektiv

Å bruke humor.

Den svenske presten Bengt Pleijel sier i forordet til boken «Innenfor»⁸: «*Djevelen vet at når vi lærer oss å bruke humoren, latteren, leken, da er vi fortapt for ham. For først når vi lærer oss å le, kan vi begynne å ta livet alvorlig. Jesus vil forløse deg til denne latteren slik at du blir en alvorlig kristen*»

Latter, den gode latteren, er dokumentert helsebringende. Grunnen til dette er blant annet at latter får hjernen til å svømme i dopamin - et nevrohormon som er viktig for bevegelse, motivasjon, hukommelse, oppmerksomhet og læring.

Mye av vår kommunikasjon omkring økonomi og forvaltning kan fort bli alvorstungt og depressivt. Vi snakker om underskudd som vi må dekke, og menighetens ubetalte regninger som må betales. Et underskudd forteller meg som giver, at jeg på en måte har sviktet. Jeg har ikke gitt nok! Og så flyttes fokus over på pengene i seg selv, og motivasjonen blir dårlig samvittighet. Jeg sier ikke at dette i en gitt situasjon også

⁸ Bengt Pleijel: «Innenfor» Triangelforlaget 1980

kan være riktig og viktig å gjøre. Men i det store og hele tror jeg at vi trenger å komme ut av et alvorstungt hjulspor når vi formidler utfordringer til å gi.

I denne sammenheng kan humor - være en god ting. Den gode latteren får oss til å slappe av og senke skuldrene. Og så må vi tenke litt på hva den gode latteren er: For det er sunt å le litt av oss selv og vår egen bekymring, å le av andre fordi vi faktisk gjenkjenner noe i eget liv... Ja, det er en kunst, men det er kunst som vi trenger å fremelske. Hva har f.eks ikke latter betydd for Alpha-kurset? **L** i Alpha står for læring og **latter**.

Og jeg vet av egen erfaring med mange Alphakurs, at det var med på å skape åpenhet overfor budskapet og trivsel i fellesskapet. Kanskje kan latter også bety noe lignende i vår formidling av giverglede?

Latter som kommuniserer, er ofte basert på noe som er **felles**. Kommunikasjon kommer av «*common*». Vi ler ikke av andre slik at det er de - og oss, vi finner heller en felles, «*common ground*», der vi alle er i samme båt og gjenkjenner det humoristiske sammen.

Det gikk rykter om at det spøkte i en prestegård. Og noe måtte det vel være i ryktene, for prestene ble aldri særlig lenge på det stedet, og det ble verre og verre å få nye søkere. men til slutt kom det en modig, ung prest, som ikke brydde seg det minste om ryktene. Etter en tid ble han spurt hvordan det gikk, og han svarte at det hadde vært et forferdelig bråk den først natten de hadde bodd der, men siden hadde det vært stille.» Hva har du gjort da?», ville folk vite.

«Jo», forklarte presten, «da klokken ble tolv, fór det en masse hvite skikkelser rundt forbi rommet. Da reiste jeg meg opp i sengen og sa: «Velkommen alle sammen! Siden vi er så mange begynner vi med å ta opp en kollekt. Og dermed forsvant de alle sammen, og de har ikke vist seg siden.»

Bruken av fakta.

For noen år siden hørte jeg om et sted i det tidligere Øst-Tyskland der 0,16% regnet seg som kristne. At 99,84% ikke regnet seg som kristne, ga meg en motivasjon og en trang til å gjøre noe med det. I møte med fakta som forteller om aktualiserte behov, kan vi si til oss selv: «Slik kan det ikke være!», «slik kan vi ikke ha det!»

Også i forbindelse med kollekttaler kan fakta i seg selv være motivasjon nok. Vi kan respondere på fakta/behov slik den barmhjertige samaritan gjorde, men det er ikke gitt at vi gjør det, jfr. presten og levitten som gikk forbi og lot være å respondere på behovet de så. I tillegg lever vi i en tid med massiv kommunikasjon gjennom media, og mange behov er allerede dokumentert, slik at informasjonen vi får, kan kjennes totalt overveldende og lammende.

Vi står i fare for å gå i metning slik at ingen fakta til slutt gjør inntrykk fordi vi bare kjenner at vi har behov for å beskytte oss selv. Og likevel må vi fortsette å synliggjøre fakta. Noen ganger er enkle fakta knyttet til en enkel historie ofte nok til at vi motiveres og forstår hva vi må gjøre.

Fakta: Vi bruker mer ressurser på mat til kjæledyr enn det som trengs for å dekke nødvendig ernæring og helse for ethvert menneske på denne jorden.

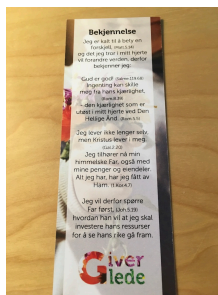
Fakta: Amerikanere bruker årlig 4 ganger mer på kosmetikk enn det koster å gi alle i verden en grunnleggende utdanning.⁹

6.5 Å bruke en kollektbekjennelse

Når vi sammen har gitt vår gave i menigheten, takker vi vanligvis for kollekten og setter den inn i en sammenheng. På denne måten tolker vi vår egen gave som forvaltning og en gave tilbake til ham - og vi ber Gud velsigne gaven vi har gitt.

Men hva om vi også før vi gir, hadde markert og bekjent høyt hva det egentlig handler om? I boken Giverglede har jeg formet en **bekjennelse** som hviler på sannheter i Guds ord om hvem Gud er og hvem han sier at vi er.

Når kollekten eller vippsnummeret blir kunngjort, hvilke mekanismer er det da som trår i kraft? I det øyeblikket tvinges vår oppmerksomhet i retning av pengene, våre egne tankebygninger, vår frykt, vår bekymring osv. såfremt vi ikke bekjenner eller markerer sammen det som faktisk er sannheten om Gud og om oss.

I denne 30 dagers perioden kan det derfor være en idé å både utfordre på det personlige plan, på gruppenivå og i forbindelse med kollekten i menigheten til å bruke kollektbekjennelsen. Den er kun et forslag til hvordan det kan gjøres. Men den forteller i en sum hvor vi kan feste blikket som Guds barn og finne hvile.

⁹ Michael Wakely: «Generosity» Inter-Varsity. Press 2004

6.6 Å bruke vitnesbyrd.

Vi snakket tidligere om at vi har plassert økonomi og forvaltning trygt? i den private sfære. Og selv om valg og prioriteringer må være personlige, betyr ikke det at vi ikke trenger hverandre - ikke minst for å foreta endringer i livet.

Historien om fariseeren og tolleren som begge kom inn i tempelet for å be, **Luk. 18.9-14**, har fungert som begrunnelse for å ikke si noe om sitt forhold til penger. Det er en viktig historie, og påminnelse at f.eks tiende ikke er noe som gir ekstra poeng hos Gud. Jesus konkluderer i denne historien med at tolleren og hans holdning var avgjørende for at han gikk rettferdig hjem - og ikke fariseeren. Den som etter seg selv lavt, skal settes høyt. Det handler om holdninger, og ydmykhet. Og utfordringen til oss er gitt i den teksten.

Jesus sier også noe lignende i Bergprekenen i **Matt.6.2-4**:

«Når du gir en gave til de fattige, skal du ikke utbasunere det, slik hyklerne gjør i synagogene og på gatene for å bli æret av mennesker. Sannelig, jeg sier dere: De har alt fått sin lønn. ³ Når du gir en slik gave, skal ikke den venstre hånden vite hva den høyre gjør, ⁴ for at det kan være en gave i det skjulte. Og din Far, som ser i det skjulte, skal lønne deg.»

Hva handler denne teksten om? Så vidt jeg kan se, handler det om **motivet** for å dele og «utbasunere» hva og hvor mye man gir, for å få ære av mennesker. Gaven til de fattige handler ikke om å ære Gud og velsigne mennesker, men den handler om å selv få ære, anerkjennelse og bekreftelse. Derfor vil Jesus at vi avstår fra å markere dette på en slik måte at vi får oppmerksomhet og ære. Æren hører ikke oss til, men den hører til Gud.

Jeg så en gang en gammel albertavle fra 1700-tallet som hadde følgende inskripsjon: «Denne tavlen er gitt av Nils Leganger og hans hustru og til dels av almuen...» En markering som etter min mening flytter fokus, fra å ære Gud og velsigne mennesker, til giveren. I tillegg er den dypt og unødvendig splittende i lokalsamfunn der det står inngravert at her er noen som ikke bidro... Om det skyldtes motstand mot kristendom eller bare ren og skjær fattigdom, sier inskripsjonen ingenting om.

Men betyr disse to historiene, som handler om ydmykhet og det å gi Gud ære, at vi ikke skal fortelle historiene om hva Gud gjør i våre liv, og hvordan forvaltning praktiseres? Jeg tror ikke det. Vi kan med vår historie, vår fortelling gi Gud ære og gjøre det med ydmykhet:

I Luk.19.1-10 møter vi Sakkeus som får et livsforvandlende møte med Jesus. Etter dette møtet sier Sakkeus: «*Herre, halvparten av alt jeg eier, gir jeg til de fattige, og har jeg presset penger av noen, skal de få firedobbelt igjen.*»

Hva gjør Jesus med dette? Han korrigerer ikke Sakkeus, han hysjer heller ikke på ham og sier at Sakkeus, dette er en privatsak som vi ikke snakker høyt om. Nei, Jesus sier: «*I dag er frelse kommet til dette huset.*» På basis av Sakkeus' vitnesbyrd. Det ser ut som Jesu faktisk bekrefter hans vitnesbyrd ved å si at slik snakker en frelst mann!

Jeg tror at vår vegring overfor det å bruke giverglede-historier har sammenheng med vår oppfatning av hva et vitnesbyrd er. Et vitnesbyrd er etter min mening en fortelling om hvordan Ordet har blitt menneske. Inkarnasjon. Den første og viktigste inkarnasjon er Jesus selv slik vi leser om det i Johannesevangeliet 1.14. Men inkarnasjon, fra Ordet til kjøtt og blod, er tenkt å fortsette i våre liv. Vi hører Ordet, og meningen var at vi igjen og igjen skulle foreta «det store spranget» jfr. ovenfor, og la Ordet bli menneske - realisert i våre liv.

Et vitnesbyrd forteller f.eks historien om hvordan Ordet om nåde ble menneske..., hvordan Ordet om tilgivelse ble menneske..., hvordan Ordet om giverglede og raushet ble menneske. Vi trenger disse konkretiseringene av hvordan Ordet blir menneske for både å kunne se, erfare og etterligne gode eksempler.

Vi trenger å høre historiene om hvordan et møte med Jesus forvandler menneskers liv - det styrker troen og det inspirerer til etterfølgelse.

Hva slags historier snakker vi om her?

Jeg tror at tema kan variere:

- De kan handle om en erfaring av at Gud sørger for en. Det er en historie, en inkarnasjon, om at Gud er vår **forsørger**.
- Det kan handle om trangen til å vise **kjærlighet** og dekke **behov**, som er en historie, en inkarnasjon, om den barmhjertige samaritan i dag. Luk.10.
- Det kan handle om å bytte ut **tankebygninger** som hindrer giverglede.
- De kan handle om **gleden** ved å gi, som er en historie, en inkarnasjon om giverglede slik Paulus skriver om i 2.Kor.9.8

I **Vedlegg 1** s.22 kan du lese noen historier om giverglede som jeg har fått tillatelse til å dele fra: *Terje Høyland, Ingeborg Anna Ngamchalad, Stein Magnus Olafsrud, Kristian og Karianne Lande, Liv Eva Vestre.*

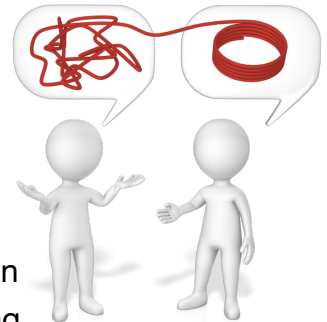
Jeg deler dem fordi de forteller om inkarnasjon, at ordet de har hørt, behovet de har møtt, får konsekvenser for økonomi og forvaltning. Jeg deler dem fordi vi trenger å bryte ut av en misforstått privatisering som ikke hjelper, men tvert imot hindrer oss i å skape entusiasme og bevegelse i givergleden.

6.7 Forkynnelse

Budskapet som høres...

Forkynnelse er viktig, ja, helt nødvendig. - for at troen skal skapes i våre liv; troen på evangeliet, på Jesus, troen som virker slik at vi følger Jesus i våre liv.

«Troen kommer av budskapet som høres», skriver Paulus i Rom.10.17. Det som er interessant i dette verset, er at Paulus vektlegger «hørelsen», «budskapet som høres». Det handler ikke bare om å forme en god preken og framføre den godt. Det handler om at troen ikke skapes før budskapet **høres**. Derfor må vi tenke i gjennom hvordan våre ord blir «hørt», «hvordan de oppfattes». Dette gjør vi nok allerede, som forkynnere, men det er særdeles viktig når vi snakker om økonomi og forvaltning satt inn i et større perspektiv.

Vi er forskjellige - også som forkynnere. Og vi velger selv hvordan vi nærmer oss en tekst eller et tema - også om Giverglede. For meg er det slik at jeg noen gang får hjelp til å komme i gang med min egen preken dersom jeg kan lese eller høre hvordan andre gjør det. Noen ganger er det nyttig for meg å ta struktur, poeng eller historier fra en annens tale. (Det blir som å lage mat med noen av de samme ingrediensene som andre har, men likevel lage min egen saus.)

Derfor har jeg lagt ved 4 taler om giverglede som kan brukes sammen med de 30 dagene med fokus på giverglede i menigheten. Jeg gjør det også fordi jeg har pratet med flere som stiller spørsmålet: Hvordan forkynner jeg om dette emnet? Disse 4 talene kan kanskje være en hjelp i prosessen fram mot å forme sitt eget budskap:

Det handler ikke om penger, men om FRIHET I KRISTUS (vedlegg 2)

Det handler ikke om penger, men om TILBEDELSE (vedlegg 3)

Det handler ikke om penger, men om KJÆRLIGHET (vedlegg 4)

Det handler ikke om penger, men om EVIGHETSPERSPEKTIV (vedlegg 5)

7. Åndskrefter

Til slutt må jeg også peke på de åndskrefter vi står overfor når vi aktualiserer og forkynner dette temaet. Vi trenger å innse at dette også er en åndelig krigføring, og vi kan ikke være naive i møte med dette.

Vi utfordrer mange ulike krefter:

- **Frykten** i menneskers liv.
- **Bekymring** - som dypest sett kretser rundt en eller annen form for frykt.
- Trangen til å ha **kontroll** (hvilket vi dypest sett ikke har)
- Trangen til å eie, ha **makt**, og posisjon.
- Behovet for **anerkjennelse** og beundring.
- Behovet for **tilhørighet**.
- Behovet for å forstå seg selv og vinne seg en **identitet** gjennom det vi eier.

"Ingen kan tjene to herrer. Han vil hate den ene og elske den andre, eller holde seg til den ene og forakte den andre. Dere kan ikke tjene både Gud og Mammon.»

Jesus er kompromissløs. Det er enten - eller. Enten Gud eller Mammon. Vi kan ikke tjene, kan ikke elske begge.

Dette er ikke et overfladisk problem, derfor kan det heller ikke løses som et overfladisk problem! Det går like inn til menneskets hjerte - til menneskets innerste.

«For der skatten din er, der vil også hjertet ditt være.» Matt.6.21

På den ene siden trenger vi å forstå hvilke krefter vi står overfor, altså hvor dype bindinger vi har som mennesker, på den andre siden er det enda viktigere å forstå at Jesus er sterkere og setter fri. Det er *den fullkomne kjærlighet som driver frykten ut*. 1.Joh.4.18.

Motkreftene i Mammon og materialisme, i frykt og grådighet, overvinnes når den tre-enige Gud møter oss på dypet:

- Vi møter **Far**, som er universets skaper og Herre, og som elsker oss, vet hva vi trenger, og som *«gir oss idag vårt daglig brød»*. Matt.6.11
- Vi møter **Jesus**, som seiret over alle makter og myndigheter ved sin død og oppstandelse. *«Han kledde maktene og åndskreftene nakne og stilte dem fram til spott og spe da han viste seg som seierherre over dem på korset»* Kol.2.15
- Vi møter **Den Hellige Ånd** som bor i oss og gir den kraft, kjærlighet og sindighet vi trenger. *«For Gud ga ikke en ånd som gjør motløs; vi fikk Ånden som gir kraft, kjærlighet og sindighet.»* 2.Tim.1.7

Etterord

I dette heftet har jeg gitt noen få tips.

Kanskje kan noen av dem brukes når du som leder designer den kultur du ønsker å skape i din menighet?

Det viktigste er likevel at dere bruker det som er nyttig for dere, og som dere kan ta eierskap til i eget lederskap og fellesskap.

Og kanskje kan noen av dine historier, dine praktiske tips, din humor, dine kollekttaler, kort sagt; dine erfaringer være med å hjelpe andre?

Ta kontakt hvis du har tips - kanskje kan vi få til en ressursbank med innspill fra flere på dette?

svein.hoyseter@normisjon.no

PS!

Og så vet jeg at noen vil korrigere meg og si at det også handler om penger. Noen må tenke budsjett og regnskap, noen må kalkulere og tenke penger!

Og bare så det er sagt; det er jeg helt enig i. Og «den som vil bygge et tårn», sier Jesus, «setter han seg ikke da først ned og regner ut hva det vil koste...» Luk. 14.28.

Og jeg heier virkelig på dem som tjener Gud og menighet og misjon med sine gaver til å håndtere økonomi og investering på aller beste måte. De er en gave til oss.

VEDLEGG

VEDLEGG 1 HISTORIER OM GIVERGLEDE

Her er noen av historiene som jeg har fått tillatelse til å dele. Jeg deler dem fordi de forteller om inkarnasjon, at ordet som de har hørt, behovet som de har møtt, får konsekvenser for økonomi og forvaltning. Jeg deler dem fordi vi trenger å bryte ut av en misforstått privatisering som ikke hjelper oss, men tvert imot hindrer oss i å skape entusiasme og bevegelse i givergleden.

Terje Høyland forteller:

«I familien vår er vi en uke unna lønning og kontoen er tom. Jeg samler ungene og forklarer at nå må vi be. Yngstemann spør: er det ikke slik at vi nå er tomme fordi vi gir så mye til kirka og misjon? Et herlig ærlig spørsmål. Svaret kommer litt brått på meg da jeg hører meg selv si at vi har aldri manglet noe fordi vi gir vekk til andre. Så ber vi. Kort og enkelt. Det er en ukedag og leggetid, så alle gjør seg klar til å legge seg. Tretti minutter tikker det inn en sms hvor det står: opplever at Gud minnet meg på at jeg skal sende noe penger til dere. Dagen etter står det 5000 kr på konto. Ble til stor giverglede for både oss og han som var lydhør.

Dette er en historie om Gud som er vår **forsørger**.

Det er også en historie om å være **lydhør og lydig** overfor de Den Hellige Ånd.

Og det er en historie om velge et **tankesett** som samsvarer med Guds sannhet: («vi har aldri manglet noe fordi vi gi vekk til andre»)

Konfirmanten Ingeborg Anna Ngamchalad forteller

«Konfirmasjonspenger er noe de aller fleste konfirmanter tenker på og planlegger hvordan de skal bruke. Jeg elsker å reise men jeg bestemte meg tidlig for at de fleste pengene ikke skulle gå til meg selv. Jeg hadde snakket med en god venn og han fortalte om en pastor som ga 90 % av lønna si til Gud. Han sa at hvis Gud kan leve på 10%, skal jeg også klare det, sa pastoren.

Da konfirmasjonen begynte å nærme seg, husket jeg den historien som vennen min hadde fortalt meg. Der og da bestemte jeg meg for at jeg ville gi Gud 90% av alle pengene jeg kom til å få i konfirmasjonsgave. Da jeg fortalte det til mamma ble hun veldig overraska. Hun tenkte først at dette er nok noe som kommer til å gå over når du har fått tenkt deg litt godt om. Det hun ikke visste var at der og da hadde jeg allerede bestemt meg.

Konfirmasjonsdagen kom og jeg telte opp pengene. Jeg hadde bestemt meg for å gi pengene til Gud, og et par måneder i forveien hadde mamma og jeg vært på tur i Bangladesh. Vi besøkte noen norske misjonærer som bor og jobber der og i løpet av de dagene vi var der ble jeg forelska i landet og folket. Jeg følte jeg så folket der som Gud ser de og jeg visste at det var hit jeg skulle sende pengene fra konfirmasjonen.

Før pengene ble sendt begynte jeg å tenke på hva jeg kunne bruke de til selv. Jeg kunne spare de eller reise til nye land jeg drømte om. Kanskje gjestene ville synes det var dumt hvis de visste at jeg ville gi de bort? Kanskje de trodde jeg ikke ville sette pris på gaven?

I noen minutter kjente jeg tvilen komme, men det varte ikke lenge. Jeg hadde bestemt meg.

Den gleden jeg kjente da pengene ble overført fra kontoen min, var ubeskrivelig.»

En historie som handler om **kjærlighet** til et folk og til de aller mest sårbare. Ingeborg Anna får se dem slik Gud ser dem. Et slikt perspektiv er overveldende sterkt og livsforvandlende.

Det er også en historie om hvordan hun **tilber og elsker Gud** med hele sitt liv. Og så er det en historie om **den ubeskrivelige gleden** ved å gi.

Stein Magnus Olafsrud forteller

«Min historie som giver startet som 13 åring. Jeg fikk da min første jobb - som avisbud for den lokale avisa på Romerike. Avisen ble levert seks dager i uken, runden tok meg 63 minutt og jeg tjente ca 1300,- kr i måneden. Min første jobb. Gjennom min oppvekst har troen på at Jesus vil sørge for oss vært sterk fra tidlig av. Da jeg begynte i ungdomsklubben i vår menighet, ble jeg utfordret til å gi til ungdomsarbeidet. Min far var i en viktig jobb i kristennorge og hans lønn var basert på givertjeneste. Jeg tok derfor som 13 åring et avgjørende valg; 10% av ALT jeg tjener tilhører Gud. Det er ikke mine penger. Min tiende startet med 130,- kr per måned og har naturlig nok vokst gjennom årene nå når både mine kone og jeg gir 10% av all vår inntekt. Det blir en god sum penger i løpet av ett år, og vi fryder oss over hvordan Guds penger er bensin inn i organisasjoner vi velger å støtte. Vi er som familie helt overbevist om at Gud velsigner oss, vår økonomi og vår fremtid gjennom at vi gir til Gud hva Guds er. Som kristen deler jeg stolt at 10% av min lønn tilhører Gud, og jeg vil oppmuntre og utfordre alle mine venner - ta Gud på ordet - stol på han - og se hvordan han velsigner deg tilbake.

En historie som handler om **ta valg og stole på Gud**. Og så handler det om å erfare **gleden ved å gi**, og se at det betyr en forskjell for alle som velsignes av gaven. Å få muligheten til å gi, er en **gave**.

Kristian og Karianne Lande forteller.

Å gi tiende er en flott praksis. Tienden handler om å tilbe ham som er først i vårt liv, nemlig Gud, ved å gi den første tiendedelen til Guds rikes arbeid.

«Gi Herren ære, med førstegrøden av din avling» Ordspr.3.9 (Giverglede s.40)

Mange har etablert praksisen med å gi tiende av sin inntekt, men hva er inntekt? Kristian og Karianne Lande fikk en betydelig fortjeneste da de solgte leiligheten sin i Bergen før de reiste for å leve som misjonærer i Tsjekkia.

De skriver:

«For oss var og er det helt fantastisk at vi ble velsignet med den fortjenesten vi hadde på leiligheten i Bergen, den gjorde at vi kunne kjøpe hus nå som vi flyttet tilbake til Norge, og den gjorde at vi kunne være med å gi noe tilbake menigheten vår i Bergen :-))»

Kristian og Karianne betraktet fortjenesten på salget som en inntekt, derfor tok de tiendedelen fra den fortjenesten og velsignet på den måten menigheten sin Norkirken Bergen før de reiste.

Liv Eva Vestre forteller

«Det var for mange år siden. Vi, som menighet, hadde nettopp flyttet inn i nye lokaler på Tjensvoll, det var da vi begynte med disse takkegudstjenestene med takkoffer. Og vi skulle gi et beløp.

Og vi som ektepar snakket sammen om at vi skulle gi et stort beløp. Og så gjorde vi det. Dette var en søndag. Og den gang skrev vi bare en lapp i kollektkorgen og betalte etterpå. Så kom mandagen, vi gikk begge på jobb. Da mannen kom hjem var han helt rar. Vet du hva: -Der har skjedd noe veldig spesielt. Han hadde hatt en medarbeidersamtale og hadde fått lønnsjusteringer med tilbakebetalinger fra mai. Og i sum var det akkurat på kronen det beløpet vi hadde gitt dagen før.

- Jeg: Hva tenkte du da?

"Gud er «løien». Han har humor, og han ville «teste» oss på en måte. Han hadde kontrollen.»

- Jeg: Har det gjort at du tenker annerledes om dette nå?

«Jeg har alltid vært opptatt av at penger eller eiendeler ikke skal binde oss. Hvis Gud minner på at det skal vi gi vekk, så gjør vi det.»

En historie om å **stole på** Gud. Og en historie om **frihet**, at vi ikke skal bli bundet til penger og det materielle. Det handler om å våge og gi videre.

Svein Høysæter forteller

Jeg har de siste par årene fått gleden av å være med å gi Agenda1 videre til Normisjons samarbeidskirker i Mali. (Agenda1 er læringsfellesskap for menighets-

ledere for å hjelpe dem til å utruste og mobilisere menighetene sine til å gi evangeliet videre.)

På en av disse samlingene var hovedtemaet å leve som Guds familie. Vi snakket om å være åpne og inkluderende. Vi snakket om at Gud elsker den fremmede og innflytterne, og at vi er kalt til å gjøre det samme. Etter undervisningen tar en av lederne ordet og sier:

«Jeg får ikke fred før jeg har fått dele dette med dere: Vi har nå hørt undervisningen om at vi som Guds familie skal inkludere nye, slik Gud gjør det, han som elsker den fremmede og innflytterne. Hos oss nå,- er det Svein og Gjermund som er de «fremmede». Vi må vise at vi inkluderer dem her. Hva om vi samlet inn penger slik at de kunne kjøpe seg noe stoff og sy seg klær som kunne minne dem om at de hører til blant oss? Hvis du ikke har penger eller ikke kan gi, er det helt greit, men hvis du har og vil gi, så kan dette være en måte å inkludere dem på.»

Og så samlet de inn penger. Vi tok imot gaven med stor ærbødighet og takknemlighet. Deretter dro vi til skredderen, og neste dag hadde vi hver vår drakt - som vi skal bruke flittig. Den minner oss om at vi hører til i familien.

En kontrastfylt og underlig hendelse. Mange av disse lever på eksistensminimum - og likevel gir de som den fattige enken i Matt 12.42. Og jeg tenkte: **Hvem er den fattige?** Mon det ikke er den som ikke vil gi? Mon det ikke er den som er fanget i en tankebygning, et fengsel, som sier, jeg har ingenting å gi. Jeg lærte av min søsken i Mali at alle kan gi med glede. Og hvis vi ikke har penger, kan vi gi andre ting. Et smil. En hjelpende hånd. En håndfull ris. En tjeneste. En oppmuntring. Fattig er den som har, men ikke har noe å gi.

VEDLEGG 2. Tale

det handler ikke om penger, men om

FRIHET I KRISTUS

Fil.4.11-13

1. Overfloden...

- 20 søppelsekker med gjenglemte klær på Spjelkavik barneskule i løpet av et halvår, - som ingen vil ha tilbake - og slik er det garantert også andre steder...¹⁰
- Amerikanere bruker årlig 4 ganger mer på kosmetikk enn det koster å gi alle i verden en grunnleggende utdanning.....¹¹
- Der er en som har sagt at mat er verdens største helseproblem. Enten har du for mye av det, og det gir mange helseplager, eller så har du for lite, eller mangler det helt, og må ta følgene av det....

Vi lever i et overflodssamfunn. (Kanskje husker noen av oss TV-serien om brødrene Dal som seilte med kanoen «Elvegris» på elven «Overfloden». En artig serie for barn og ungdom med Mjøen, Lystad og Kirkvåg. Også i dag kan vi tenke litt på om vi i den vestlige del av verden faktisk fortsatt seiler med «Elvegris» på «Overfloden»)

2. Filippi

Og idag skal vi til en by som også kan kalles overflodssamfunn, eller i det minste svært velstående. I dag skal vi til Filippi. Paulus skriver brev til dem som han tidligere møtte på sin 2. misjonsreise. Ap.gj.16. Filippi var en velstående by.

FILIPPI:

- Det var et sted med mye fruktbar jord.
- Der var gull.
- De hadde sølvgruver.
- Byen fungerte et stort handelssenter fordi den var sentralt plassert i handelsveiene mellom Europa og Asia.

Paulus kom til en velstående by. Ikke så ulikt vår vestlige/norske virkelighet med kjøpesentre, olje...+++

3. Møtet med - Lydia

Da Paulus kom til Filippi, var der ingen synagoge der, så han kunne ikke oppsøke den slik han pleide for å forkynne evangeliet for jøder - først... Han måtte velge en

¹⁰ https://www.nrk.no/mr/_-eit-tydeleg-bilde-pa-overflodssamfunnet-1.13559653

¹¹ Michael Wakely: «Generosity» Varsity press 2004

annen tilnærming for å nå folket i Filippi. I stedet for synagogen oppsøker han et bønnested for kvinner ved elven. Der møter han Lydia, en velstående kvinne fra Tyatira som driver handel med purpurtøy. Hun er en kvinne som ber og tilber Gud. Og Herren åpner hennes hjerte (v.14) på en slik måte at hun tar imot evangeliet, og åpner sitt hjem for Paulus og følget hans. Ja, på en slik måte at hun nesten tvinger dem til å bo i hennes hjem.

Lydias liv blir forvandlet.

Evangeliet og møtet med Jesus skaper **raushet** og **gjestfrihet**.

Omtrent som Sakkeus... Luk.19.1-10. Sakkeus er også velstående. Møtet med Jesus forvandler Sakkeus' liv. Han åpner sitt hjerte, sitt hjem og sin lommebok overfor alle han har presset penger av, og for alle fattige. Og Jesus bekrefter denne forvandlingen ved å si at *«idag er frelse kommet til dette huset.»* v.9.

Møtet med Jesus skaper forandring hos Lydia, og hos Sakkeus. Møtet med evangeliet, Guds nåde er livsforvandlende. Vi ser igjen og igjen at *den fullkomne kjærlighet driver frykten ut* 1.Joh.4.18.

Givergleden kommer som et resultat av å få ta imot nåden først. Givergleden er indre motivert. Lydia åpner sitt hjerte og sitt hjem. Sakkeus åpner sitt hjem og sitt hjerte.

Vi kommer ikke utenom hjertet. Det er der det starter for oss alle. Jesus sier: *Der skatten din er, vil også hjertet ditt være.* Matt.6.21.

4. Møte med - grådighet

I Filippi møter Paulus også en slavekvinne som hadde en spådomsånd i seg v.16-24. Det må ha vært noen resultater av denne besettelsen som var slik at hun kunne ta seg betalt for spådomstjenester. Men hun var ikke herre i eget hus. Hun var ikke bare invadert/besatt av en ond ånd, hun ble også grovt utnyttet av menn som tok fortjenesten av hennes tjenester.

Hun var deres slave. Ikke så ulikt det vi ser av slaveri og menneskehandel i dag...

Paulus utfordrer den onde ånden i henne og befaler at den skal fare ut, v.18, og ånden *«forlot henne på timen»*. Kvinnen settes i **frihet**. Men det betyr også at inntektsgrunlaget for hennes utnytttere faller bort. Mennenes fortjeneste faller bort. Men det stopper ikke mennenes grådighet.

Befrielsen av denne kvinnen utfordrer en av de kraftigste åndelige motkreftene vi står overfor. Grådighet.

Grådighet leser vi f.eks om i Luk.12.16-21. - der Jesus forteller en lignelse om en rik mann som sier til seg selv. «*Nå har du mye godt liggende, nok for mange år. Slå deg til ro, min sjel, spis, drikk og vær glad!*» Denne mannen snakker med seg selv, og til selv og om seg selv. Og tankemønsteret, tankebygningen hans er fundert i hans egen egoisme: «Alt er mitt!» Det er refrenget i hans liv. Det kretser om ham selv og ham alene. «*Ta dere i vare for all slags grådighet!*», sier Jesus i Luk.12.15.

Tilbake til vår fortelling fra Filippi: Tapet av fortene (basert på grov utnyttelse) vekker sinne - for grådigheten er der fortsatt. De griper Paulus og Silas og får dem pisket, slått, og fengslet. Grådighet driver fram sinne og vold. I fortsettelsen av fortellingen leser vi om at Gud befri Paulus og Silas fri fra fengselet - og fangevokteren kommer til tro.....

Filippi - er et sted for rikdom, og det er et sted for grådighet og utnyttelse. Selvsagt sier det ikke alt om byen. Men byen har en del av de tegn som vi kan gjenkjenne i vårt eget samfunn... Ett av mange tegn er menneskehandel som er et globalt problem, der straffene for disse ugjerningene fortsatt er så lave at det svarer seg bedre med menneskehandel enn med narkotikasmugling. Og drivkraften er grådighet. Grådighet som leder til utnyttelse og vold.

5. Møte med - Paulus

Paulus skriver til «*de hellige i Jesus Kristus som bor i Filippi*». v.1

I dette brevet takker Paulus for gaven de har bidratt med. Jesu etterfølgere i Filippi har vist en annen ånd enn den grådighet som Paulus møtte første gang han kom (Ap.gj.16.16ff).

Jesu etterfølgere i Filippi lever **annerledes**. De «*står sammen med*» Paulus i hans nød v.14. Ja, slik at han nå har «*mer enn nok*» v.18.

Og Paulus sier også at det er ikke først og fremst gaven som sådan, men det er den duften som kommer med gaven. v.19.

Det handler ikke om penger... men om det budskapet som følger med gaven.

Disiplene i Filippi framstår **annerledes** enn den byen de bor i, og Paulus forteller selv hva det er som er hans credo, hans grunnleggende holdning til materielle verdier i Fil.4.11-13:

*Jeg har lært å klare meg med det jeg har
Jeg vet hva det er å ha det trangt
og hva det er å ha overflod
I alt og alle ting er jeg innviet,
å være mett og å være sulten*

*å ha overflod og å lide nød.
Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk.*

«Jeg har lært å klare meg med det jeg har» Slik lyder den norske oversettelsen (N11BM). Denne oversettelsen rommer kanskje ikke alt...

Bibelen Guds Ord (BGO 2017) oversetter det slik:

«jeg har lært å være fornøyd under de forskjellige forhold jeg har vært i.»

På engelsk, i NIV oversettelsen leser vi: *«I have learned to be content whatever circumstances»* NIV.

Ordet *autarkes*, som er brukt på gresk, betyr blant annet «å ikke være avhengig av omstendighetene for å ha det bra», «være fornøyd», «tilfreds».

Det er viktig fordi vi her får høre om **Paulus' indre motivasjon**, hvordan han **tror** og **tenker** - og det er viktig og nyttig for oss å få tak i.

Paulus skriver at **uansett omstendigheter**, om han er mett eller sulten, forandrer ikke det på hans fornøydhet, han dype **tilfredsstillelse**. Hvordan er det mulig? Hvordan er det mulig å kjenne en dyp tilfredsstillelse, være (glad og) fornøyd enten han har det trangt eller han lever i overflod? De ytre omstendigheter ser ikke ut til å spille noen rolle. Hvordan er det mulig?

6.Møte med - Ham som gjør meg sterk

Svaret kommer i vers 13: «*Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk.*» Et sterkt og flott Bibelord som mange av oss nok har brukt i mange forskjellige situasjoner - med rette. Men det kan jo være greit å minne om at det står i sammenheng med det å leve fornøyd og dypt tilfredsstilt uavhengig av omstendighetene.

Jesus Kristus styrker «hans indre menneske» (Ef.3.16) på en slik måte at han uavhengig av omstendigheter eier en dyp tilfredsstillelse.

Som mennesker ønsker vi å bli dypt tilfredsstilt. Hele livet jager mennesket etter å finne fred og tilfredsstillelse. «Mennesket er urolig», sier Augustin, «inntil det finner hvile i Gud.» Er det dette Paulus snakker om? At han har funnet fred? At mett eller sulten ikke vipper ham av pinnen?

Det ser ut som om hele Filipperbrevet faktisk handler om det samme. Paulus sitter fengslet, i «*lenker*» (Fil.1.13) og skriver brevet, det brevet i det NT som er det mest gledesfylte, og har den sterkeste understrekning av gleden i Herren, «*Gled dere i*

Herren alltid!» Fil.4.4. ¹² Hvis vi sitter i fengsel, er det ikke da heller naturlig å skrive klagebrev? Paulus derimot skriver takke- og oppmuntringsbrev fylt av glede.

Fengsel kan ikke bure gleden inne. Fangenskap kan ikke lenke fast gleden. Paulus er **fri** tross lenkene. Paulus er **glad** tross i omstendighetene. Fordi han har funnet gleden i Herren!

Jeg vil tro at Paulus merker omstendighetene/situasjonen som han står i og erfarer. Han er ikke uberørt, men han er likevel fri og tilfreds **i Ham** som gjør ham sterk.

7.Møte med - oss selv. Kan vi lære noe av dette? Hva kan det bety for oss?

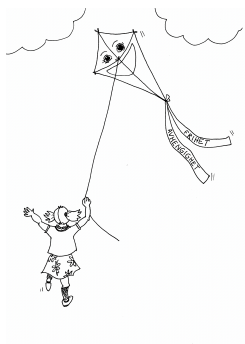
Vi vil ofte ha kontroll i livet. Det er en sterk kraft i oss. Kanskje handler det dypest sett om overlevelsesinstinkt vårt?

Men kan vi nå egentlig ha kontroll over alt dette som Paulus beskriver?

For hva hvis livet vårt kommer ut av kontroll, hva om der er en situasjon vi ikke har kontroll over, hva da? Faller livet i grus? Eller innser vi da at livet er skjørt og sårbart. At vi faktisk ikke har kontroll. At vi hvert eneste sekund er avhengige av at Gud holder denne verden oppe. I Jobs bok 34.14-15 står det: *«Om han bare tenkte på seg selv og holdt ånden sin, pusten sin tilbake, da ville hver levende skapning dø og mennesket vende tilbake til støv»*

Vi har ikke kontroll selv om vi kan ha en slags følelse av det. Dypest sett har vi ikke kontroll - og hvis vi ikke har det, hva gjør vi da?

Vi trenger å **forankre** våre liv i HAM! Gjennom avhengigheten til HAM som har all makt og som elsker oss, der har vi vår **frihet**, der har vi vår glede, der har vi vårt håp, og der fødes raushet. Som dragen eier sin frihet gjennom sin avhengighet (s. 24 i «Giverglede»), eier også vi vår FRIHET gjennom vår avhengighet til KRISTUS.

¹² Glede er nevnt 16 ganger på en eller annen måte i dette korte brevet.

VEDLEGG 3: Tale

det handler ikke om penger, men om

TILBEDELSE

1. Tid for kollekt - hva tenker du da?

Hvilke tanker går gjennom ditt hode når utfordringen til kollekt eller offer blir gitt? Hva kjenner du på i ditt hjerte når vippsnummeret eller betalingsterminalen står og roper på ditt bidrag?

- «Skal jeg gi noe?» - «Er det en god sak?» - «Har jeg penger - nok?» - «Hvis jeg gir, har jeg da penger til alt det andre jeg må ha?»

Det er fornuftige overveielser - og det er ikke noe galt i å tenke slik.

Og likevel skal vi idag prøve å sette dette inn i en større sammenheng - at det å gi er et uttrykk for tilbedelse.

Ja, vi kan synges lovsanger - det er et flott måte å tilbe Gud på, men vi synger jo til og med: «Jeg vil gjøre mitt liv til en lovsang til deg». Vi synger jo om at lovsangen ikke bare handler om sang, men om et helt liv.

- Hvordan kan hele mitt liv bli en lovsang?
- Hvordan kan min tidsbruk være en lovsang til Gud?
- Hvordan kan min relasjoner i familie, med venner, ved kolleger og naboer være en lovsang til ham?
- Hvordan kan min fremtidsplaner og min prioriteringer være en lovsang til ham?
- Hvordan kan mitt bankkort og mine penger bli lovsang til ham?

Hvordan kan jeg, når utfordringen blir gitt, ikke tenke at dette først og fremst handler om penger, men at det handler om å uttrykke sin tilbedelse og sin kjærlighet til Jesus? Hvordan?

2. Å starte hos Gud

Vi må starte et annet sted enn i oss selv. Vi må starte med Gud og hos Gud.

Gud er en utrolig raus Gud. Han har skapt alt. Han har også skapt oss.

Han har skapt stjernene, ikke bare de 5000 vi kan se med blotte øye på en klar natthimmel, men også de over 1.000.000.000.000.000.000.000 stjernene som finnes der ute... Åge Åleskjær sa en gang at gjennom stjernene har Gud pyntet barnerommet! **Skaperverket vitner om Guds raushet.**

Bibelen og historien forteller oss at mennesker ikke verdsetter Guds godhet. Tvert imot så krenker menneskeheten Gud og vender ryggen til ham. Men Guds kjærlighet lar seg ikke knekke. Han elsker oss så høyt at han gir oss det kjæreste han har (Joh.3.16), sin egen Sønn for å lide døden, og ta all skyld på seg på korset. Gud er ikke gjerrig, han sparer ikke på noe. Rom.8.32 *"han som ikke sparte sin egen sønn, men gav ham for oss alle hvordan kan han gjøre annet enn å gi oss alle ting med ham"*.

Jesu død på korset vitner om at **Gud betaler for alle**. «Vi er kjøpt fri ... med Kristi dyrebare blod.» 1.Pet.1.18. Korset vitner om Guds uendelige raushet og kjærlighet til mennesker som ikke fortjener det.

Det er i Guds godhet, raushet, hans kjærlighet at vårt utgangspunkt er.

3.Vår respons

Hva er vår respons på Guds godhet og raushet? Det er tilbedelse!

I Ordspråkene 3.9 står det: **"Gi Herren ære med det du eier, med førstegrøden av hele din avling."** Når Guds folk brakte førstegrøden av sin avling til Herren, uttrykte det 2 ting:

For det første var førstegrøden en **bekjennelse og en tilbedelse** til Ham. De tok den første tiendedel av avlingen og gav den tilbake til Ham som hadde gitt dem alt. Gjennom å gi førstegrøden uttrykte de for Gud og seg selv hvem som var Gud.

De spurte ikke; hva får jeg igjen for dette?

Fordi førstegrøden var en bekjennelse til Gud for det de allerede hadde fått. Tiende er ikke først og fremst en gave, det er å ÆRE GUD som har gitt oss alt: *"Hva har du som du ikke har fått?"* 1 Kor 4.7

For det andre uttrykte de gjennom å gi den aller første avlingen til Herren at **Gud kommer først**. Dette er også til lærdom for oss. Hvis jeg gir den siste 1/10 (av det Guds allerede har gitt meg) blir det ofte ikke blir mer 1/40(2,5%), som er det kristne i USA gir til Guds rikes arbeid¹³. Men dersom jeg gir den første 1/10 da bekjenner jeg samtidig Guds rangering eller plassering i mitt eget hjerte. Gud representerer ikke det som blir til overs i mitt liv, men han representerer den første i mitt liv, derfor gir jeg først til ham.

Førstegrøden, det å gi tiende, er derfor **et gjensvar**, en respons på hans godhet. I tillegg er det til alvorlig ettertanke at det bare er vestlige kristne som ikke gir tiende. Kristne på øvrige kontinenter der fattigdommen råder i mye større grad, gir

¹³ Randy Alcorn: «Money, possessions and eternity» s.182

tiende.¹⁴ Og i følge en amerikansk dokumentasjon ville både behovet for pengeressurser til verdensevangelisering og til å stille sultproblemet i verden bli løst ved vestlige kristnes tiende.¹⁵

4. Tiende - gått ut på dato? ¹⁶

Ja, men er ikke tiende en del av den gamle pakt og loven? (Mal.3.8-10, 4.Mos. 18.21-24) Gjelder dette fortsatt for oss som er under nåden?

La det være klart: Alt kan misbrukes og bli lovisk. Fariseerne laget et regime av lover som måtte følges, og de mistet perspektivet om hva det egentlig handlet om. Jesus sier til dem: *«Men ve dere, fariseere! Dere gir tiende av mynte, krydderplanter og alle slags grønnsaker, men overser rettferdighet og kjærlighet til Gud. Dette skulle gjøres, og det andre ikke forsømmes.* Luk 11.42.

Jesus opphever ikke tienden overfor fariseerne, men han kritiserer sterkt mangelen på fokus og perspektiv. La oss slå det fast: Vi lever **i nåden** og under nåden. Men betyr det en anledning til å si at under nåden styrer jeg pengene selv? Betyr det at jeg kan si at under nåden gjør jeg som jeg vil? Neppe. Hvis loven frambringer 10% hvordan kan det ha seg at nåden kun forløser 2,5%?

Kan det ha å gjøre med at vår forståelse av nåde er lik tillatelse til å gjøre det som passer oss? *“Hva skal vi da si? Skal vi fortsette å synde så nåden kan bli enda større? Slett ikke.”* Rom.6.1

Og hvis det fremdeles føles lovisk å gi 10% tilbake til Gud gjennom tiende, hvorfor ikke da velge 11%, eller 17% eller 20% som uttrykk for at nåden forløser mer enn loven?

5. Marias tilbedelse

Noen vil kalle det for sløsing når vi tar vår første tiendedel og gir den tilbake til Herren. *“Hva skal denne sløsing være godt for?”*, var det noen som sa i Simons hus (Mk.14.1ff, Mt.26.6ff) da kvinnen sløste dyr nardussalve over Jesus.

En hel årslønn, 300 denarer, ble helt ut over Jesus. Men hun gav Herren Jesus ære med sine penger og sine eiendeler. Det var en salving til Jesu død, men det var også **en synliggjøring av en tilbedelse og en hengivenhet.**

¹⁴ Giverglede s. 40 «Emma» fra Zambia

¹⁵ Randy Alcorn: Money, possessions an eternity s.184

¹⁶ Giverglede s. 44

Hennes hjerte var på utstilling, og det vekket forargelse. Men Jesus tok henne i forsvar, og sa til og med at hun skal nevnes overalt hvor evangeliet forkynnes. Hun spurte ikke; hva får jeg igjen for dette? Nei, hennes handling hadde kun én retning – oppover. Ære til Jesus. Punktum. «*Gi Herren ære med det du eier!*» Ordspr.3.9

6. Å starte tidlig. Stein Magnus Olafsrud forteller

«Min historie som giver startet som 13 åring. Jeg fikk da min første jobb - som avisbud for den lokale avisa på Romerike. Avisen ble levert seks dager i uken, runden tok meg 63 minutt og jeg tjente ca 1300,- kr i måneden. Min første jobb. Gjennom min oppvekst har troen på at Jesus vil sørge for oss vært sterk fra tidlig av. Da jeg begynte i ungdomsklubben i vår menighet, ble jeg utfordret til å gi til ungdomsarbeidet. Min far var i en viktig jobb i kristennorge og hans lønn var basert på givertjeneste. Jeg tok derfor som 13 åring et avgjørende valg; 10% av ALT jeg tjener tilhører Gud. Det er ikke mine penger. Min tiende startet med 130,- kr per måned og har naturlig nok vokst gjennom årene nå når både mine kone og jeg gir 10% av all vår inntekt. Det blir en god sum penger i løpet av ett år, og vi fryder oss over hvordan Guds penger er bensin inn i organisasjoner vi velger å støtte. Vi er som familie helt overbevist om at Gud velsigner oss, vår økonomi og vår fremtid gjennom at vi gir til Gud hva Guds er. Som kristen deler jeg stolt at 10% av min lønn tilhører Gud, og jeg vil oppmuntre og utfordre alle mine venner - ta Gud på ordet - stol på han - og se hvordan han velsigner deg tilbake.»

7. Hva gjør jeg ved neste kollektutfordring eller korsvei?

Kanskje kan du gjøre noe av dette?

*Jeg minner meg selv på at det ikke først og fremst handler om penger,
men om å sette Gud først og tilbe ham.*

Det er en påminnelse om at Gud elsket meg først.

Gud har skapt oss med uendelig verdi.

Jesus betalte prisen for min frelse og framtid gjennom sin død på korset for meg.

Og mitt gjensvar, min respons er

Takk Jesus!

Du Jesus er min Herre!

Jeg tilber deg!

La meg få tilbe deg også med min penger og eiendeler for:

«Jeg vil gjøre hele mitt liv til en lovsang til deg»

Amen!

VEDLEGG 4: Tale

det handler ikke om penger, men om

KJÆRLIGHET

For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn... Joh.3.16 Slik har mange av oss oppsummert vår kristne tro og evangeliet. Gud **elsket** så høyt at han **ga...** Guds kjærlighet var ikke bare en god tanke, en hensikt, en sympati, det var konkret. Det ble synlig. Ordet ble menneske Joh.1.14. Kjærlighet ble kjøtt og blod.

1. Kjærlighet ser ut som noe

Heidi Baker, som jobber som misjonær blant foreldreløse barn i Mosambik, sier følgende: «*Love looks like something!*» eller «*Kjærlighet ser ut som noe*».

Guds kjærlighet ser ut som noe, nemlig Jesus Kristus gitt til verden.

Guds kjærlighet ser ut som noe, i Iris¹⁷ sitt arbeid i Mosambik: Foreldreløse barn får et nytt liv med mat, trygghet, omsorg, skolegang, evangeliet og overveldende håp for framtiden.

Guds kjærlighet ser ut som noe!

2. Å gå forbi

I Luk.10.25-37 møter Jesus en lovkyndig som vil sette Jesus på prøve. Og den lovkyndige kan sitere «Bibelen» på rams fra 5.Mos.6.5. Han vet hva ordet sier. Han vet hva som står skrevet. Og han vil gjerne diskutere teksten med Jesus «for å rettferdiggjøre seg selv» som Lukas skriver.

Jesus svarer mannen med å fortelle en historie. - om en mann som falt i hendene på røvere. Han blir avkledd, skamslått og ligger igjen halvdød.

Jesus forteller videre...

- om en prest som kom fra Jerusalem, hadde sikkert vært på gudstjeneste, han ser mannen, men går «*utenom og forbi*».
- om en levitt, en annen tempelansatt, som nok også kommer fra gudstjeneste; «*Han kom, så mannen og gikk rett forbi*».

To kirkelig «ansatte» som kjenner teksten like godt som den lovkyndige som Jesus snakker med. De har åpnet sin Bibel, har vært på gudstjeneste, på møte, og i

¹⁷ www.irisglobal.org

Bibelgruppe, de har pratet sammen om hva teksten betyr, men de går utenom, de går forbi.

3. Den barmhjertige som stanser opp

- Så kommer samaritanen. Og når han ser mannen får han inderlig medfølelse med ham. Han går bort til ham, heller olje og vin på sårene hans til rensning og legedom og han forbinder sårene. Og ikke nok med det. Han frakter ham til et herberge og pleier ham. Og deretter betaler han for at mannen skal få den nødvendige pleie selv om han selv må reise videre.

Kjærlighet ser ut som noe:

Det handler om å se og stanse opp for den som har det vanskelig

Det handler om å rense og forbinde sår.

Det handler om betale det som det koster...

For det handler ikke om penger, det handler om KJÆRLIGHET.

Den barmhjertige samaritan viser sin kjærlighet ved å betale.

Pengene blir **et uttrykk for å elske** et annet menneske tilbake til livet.

4. En indre motivasjon

«Penger er roten til alt ondt», har jeg hørt folk si, og kanskje de til og med tror at de siterer Bibelen da, men det gjør de faktisk ikke. Vi skulle jo kanskje tro at penger - som er involvert i så mye urettferdighet og ondskap - er selve problemet. Men slik er det ikke.

Paulus skriver i 1.Tim.6.10: «For **kjærligheten** til penger er roten til alt ondt.» Det er ikke pengene som er problemet, det er de kalde hjertene. Problemet er når en elsker pengene (les: grådighet) og ikke menneskene.

Kjærlighet ser ut som noe. Men det har **en indre motivasjon**. Det er forankret i våre hjerter. Her er en historie om **Ingeborg Anna** som jeg har fått tillatelse til å fortelle videre. Den handler om å motiveres av nøden, men også av Gud.

«Konfirmasjonspenger er noe de aller fleste konfirmanter tenker på og planlegger hvordan de skal bruke. Jeg elsker å reise men jeg bestemte meg tidlig for at de fleste pengene ikke skulle gå til meg selv. Jeg hadde snakket med en god venn og han fortalte om en pastor som ga 90 % av lønna si til Gud. Han sa at hvis Gud kan leve på 10%, skal jeg også klare det, sa pastoren.

Da konfirmasjonen begynte å nærme seg, husket jeg den historien som vennen min hadde fortalt meg. Der og da bestemte jeg meg for at jeg ville gi Gud 90% av alle pengene jeg kom til å få i konfirmasjonsgave. Da jeg fortalte det til mamma ble

hun veldig overraska. Hun tenkte først at dette er nok noe som kommer til å gå over når du har fått tenkt deg litt godt om. Det hun ikke visste var at der og da hadde jeg allerede bestemt meg.

Konfirmasjonsdagen kom og jeg telte opp pengene. Jeg hadde bestemt meg for å gi pengene til Gud, og et par måneder i forveien hadde mamma og jeg vært på tur i Bangladesh. Vi besøkte noen norske misjonærer som bor og jobber der og i løpet av de dagene vi var der ble jeg forelska i landet og folket. Jeg følte jeg så folket der som Gud ser de og jeg visste at det var hit jeg skulle sende pengene fra konfirmasjonen.

Før pengene ble sendt begynte jeg å tenke på hva jeg kunne bruke de til selv. Jeg kunne spare de eller reise til nye land jeg drømte om. Kanskje gjestene ville synes det var dumt hvis de visste at jeg ville gi de bort? Kanskje de trodde jeg ikke ville sette pris på gaven?

I noen minutter kjente jeg tvilen komme, men det varte ikke lenge. Jeg hadde bestemt meg.

Den gleden jeg kjente da pengene ble overført fra kontoen min, var ubeskrivelig.»

«Jeg følte jeg så folket slik Gud ser de», sier Anna. Det startet med **en indre motivasjon**. Se mennesker slik Gud ser dem. Om vi ikke praktiserer det i dag, kan vi be om å få se mennesker slik Gud ser dem. Jeg har bedt om å få se mennesker slik Gud ser dem.... og det er en overveldende opplevelse. Mitt erfaring er at det er en bønn Gud elsker å besvare. «La meg få se mennesker slik du ser dem!»

Men så stanser det ikke med den indre motivasjon... Hun går ikke forbi, hun stanser opp ved de mest sårbare og knuste menneskene i Bangladesh, som virkelig er falt blant røvere, og hun gir 90% av konfirmasjonspengene sine. Der er som om jeg hører den barmhjertige samaritan si: «Sørg godt for ham!» Sørg godt for dem.

Fordi kjærlighet ser ut som noe: Barmhjertighet. Omsorg. Raushet.

Og kjærlighet er motivert innenfra ved at vi har sett noe av hvor høyt Gud elsker...

VEDLEGG 5: Tale

det handler ikke om penger, men om
 EVIGHETSPERSPEKTIV

1. Investering med evighetsperspektiv. Luk.16.9

Jeg var førsteårsstudent på Misjonshøyskolen i Stavanger¹⁸ og hadde fått i oppgave å holde andakt for studenter og lærere over teksten i Lukasevangeliet 16.9. Det var en aldri så liten nøtt for en fersk teologistudent. Jeg kan huske at jeg brukte en hel uke på biblioteket for å lese meg opp på hva ulike kommentarer mente at denne teksten betød.

Jeg fikk omsider holdt andakten min, og favorittlæreren min, Ove Conrad Hansen, kom til meg etterpå og takket for mitt bidrag, men føyde til: «Svein, du kunne kommet og bedt om hjelp...!» Og jeg fikk vel en aldri så liten anelse om at jeg muligens ikke hadde truffet helt blink. Men jeg glemte aldri verset i Lukasevangeliet 16.9 slik det står i 78/85 oversettelsen:

Bruk da pengene som det hefter så mye urett ved til å vinne dere venner som kan ta imot dere i de evige boliger når pengene tar slutt.

«Your mess becomes your message», sies det. Dette verset har fulgt meg og har fått meg til å løfte blikket. Det hjelper meg til å se at mine investeringer i dette liv, kan ha evighetsverdi. Og jeg må handle slik i dag, at mine spor blir stående...

Det handler ikke om penger, det handler om EVIGHETSPERSPEKTIV.

2. Å sette spor som blir stående.

For mange år siden hadde vi en familieferie på en flott og langstrakt sandstrand. Den ene dagen bygde vi utrolig flotte sandlott, det ene etter det andre. Vi brukte mye tid og krefter på det, og gjorde vårt aller beste. Vi var stolte. Det var vakkert å se på.

Neste morgen, da vi kom til stranden, var sandlottene helt borte. Sandstranden lå der fin og hvit som om ingenting hadde skjedd dagen før. Ingenting ble stående.

¹⁸ Giverglede s.92

Litt rystende faktisk, selv om det bare var sandslott. Desto mer rystende hvis dette er historien om våre liv - og hvordan vi lever. Vi utfordres til å sette spor som blir stående. Dersom sporene våre skal bli stående - må vi tenke med et evighetsperspektiv.

Jesus - og alt det andre

Jeg møtte en gang en kristen bevegelse i Europa som heter «Jesus freaks». De gav meg en kulepenn der det sto «Jesus» på. Og så ga de meg en blyant der det sto: «Everything else.» Kulepennen - for det som blir stående for alltid. Blyanten - for det som viskes ut - og ikke blir stående.

Og spørsmålet følger meg fortsatt: Hva er det som virkelig betyr noe og som blir stående - og hva er det som kan viskes ut - og vil bli visket ut - i mitt liv?

Vi har ganske mange og sterke stemmer rundt oss som forteller oss hva som er viktig, hva vi må kjøpe, hva det vil gi oss, hva vi trenger, hva vi kan nyte, hvor fantastisk livet vil bli osv...., men tilhører ikke dette kategorien - alt det andre?

Disse stemmene gir oss ikke bare informasjon om produkter, de går **dypere**. De gir oss bilder av hva som betyr noe.

Det handler om **identitet** og identitetsforståelse som er helt avgjørende for oss mennesker.

Det handler om **tilhørighet**. Og vi mennesker lengter etter å høre til - slik er vi skapt.

Det handler om **mening**. Det vil gi oss retning og mening med livet. («Coca Cola the real thing!»)

Hva blir stående, hva skrives med kulepenn i våre liv? - og hva er alt det andre...?

3. Juletre til salgs

Like etter jul i fjor ble dette juletreet lagt ut for salg på facebook av en god venn. Alle skjønnte vi at dette var litt tull og tøys ved årsskiftet, for ingen av oss ville seriøst bruke 500 kroner på et juletre like etter jul. Men vi er faktisk seriøse når vi bruker 500 kroner før jul på å kjøpe et tre og plassere det inn i stua vår!

Hva er det som skjer? Stor sett samme tre som blir verdiløst etter noen få dager.

Henger ikke dette sammen med at treet ikke har verdi, men får sin verdi ut fra det vi er villige til å betale? Det får sin verdi fordi vi verdsetter det. Verdien går tilbake til oss

selv, og det som skjer i vårt eget hjerte og vår egen tanke. Verdi er ikke noe det har, det er noe det **får** av oss, av deg og meg.

Et nytt verdisystem

Paulus har fått et nytt verdisystem. Han regner alt for skrap - etter at han møtte Jesus. Jesus er det han verdsetter - og fra det utgangspunktet verdsettes alt annet.

Paulus i Fil.3.7-8: «Men det som før var en vinning for meg, det regner jeg nå for Kristi skyld som tap. Ja, jeg regner alt som tap fordi det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er **så mye mer verdt**. For hans skyld har jeg tapt alt, og alt jeg har tapt, regner jeg som verdiløst skrap, bare jeg kan vinne Kristus...»

Så hvis vi ser oss rundt - kaster et blikk på det vi eier, det vi bruker penger på og investerer våre penger i, så gjør vi det fordi vi verdsetter det. Det er ikke noe vi må ha, det er noe vi vil ha, fordi vi verd(i)setter det.

Og så synger Cornelius Vresvjk: «Du kan ingenting ta med deg dit du går». En gammel sang, men fortsatt en sannhet. Når livet er over, kan jeg ikke ta med meg noen jordiske skatter.

Og da kommer jo neste spørsmål ganske raskt:

Hva trenger jeg - egentlig?

Hva er det jeg verdsetter i mitt liv? Hva er det som betyr noe for meg?

Dette henger sammen med hva jeg tenker og tror i mitt hjerte, hva jeg verdsetter og hvilket livsperspektiv jeg har.

4. Samle dere skatter - i himmelen

Samle dere skatter i himmelen Matt.6.19-21

«Dere skal ikke samle dere skatter på jorden, hvor møll og mark ødelegger, og hvor tyver bryter inn og stjeler. Men dere skal samle dere skatter i himmelen, der verken møll eller mark ødelegger og tyver ikke bryter inn og stjeler.»

Vi utfordres av Jesus til å ikke bare ha et perspektiv på livet her og nå, men også et evighets-perspektiv. Vi utfordres til å se større og lengre enn bare dette livet. *Samle dere **skatter i himmelen***, sier Jesus. Hva er disse skattene?

Hva om vi tenker oss at dette er mennesker? Disse skattene er mennesker. De er skatter fordi vi ser dem slik Jesus ser dem.

5. Å leve med evighetsperspektiv.

Fanny Crosby, som et lite barn ble hun feilbehandlet av en lege, og ble blind. Likevel skrev hun ca 10000 evangeliske sanger gjennom et langt liv. «*Salige visshet*», er vel den mest kjente. Fanny Crosby sa følgende: «*Ikke synes synd på meg for min blindhet. Det første ansikt jeg får se med mine øyne er min Herre Jesu ansikt...*»

Hun levde med evighetsperspektiv, og skrev en lovsang ca hver 3.dag av sitt liv!

Martin Luther sa at på hans kalender sto der bare 2 dager: «*I dag*» og «*Den Dagen*» - da Jesus kommer igjen. Slik minnet han seg selv på at det handler om dagen i dag og evigheten.

Eller som Paulus skriver i 2.Kor.5.9:

«*Vi setter vår ære i å være til glede for ham enten vi er hjemme eller borte*»

Det handler om å være **til glede for ham** enten vi lever dagen i dag her på jord - eller vi lever hjemme hos ham.

Kanskje vi trenger dette blikket for evigheten - mer enn noen gang før?

Lever vi til glede for ham, høster vi også giverglede!

VEDLEGG 6: Noen bibeltekster:

Ordspr.3.9-10	Gi Herren ære med alt du eier...
4.Mos.18,21-24,	Om tienden til levittene...
Malaki 3.8-12	Om tienden og velsignelsen som følger...
Matt.6.1-4,	Om å gi gaven i det skjulte...
Matt.6.19-24,	Om å samle seg skatter i himmelen...
Matt.6.25-34,	Om å ikke være bekymret...
Matt.23.23	Om at tienden ikke bør forsømmes...
Matt.25.31-46	Det vi gjør mot en av disse minste, gjør vi mot Jesus...
Mk.10.17-31	Om Jesu sog den rike mannen
Mk.12.41-44	Om den fattige enkens gave
Luk.5.27-28	Om Levi som forlot tollboden og fulgte Jesus...
Luk.6.31-36	Om å elske sine fiender og låne bort uten å vente noe igjen...
Luk.9.57-62	Om Jesus som sier: Følg meg!
Luk.10.25-37	Om den barmhjertige samaritan
Luk.12.13-21	Om å ta seg i vare for all slags grådighet
Luk.12.22-34	Om å søke hans rike, så skal vi få det andre i tillegg
Luk.16.9	Bruk da pengene som det hefter så mye urett ved...
Luk.16.19-31	Om den rike mannen og Lasarus
Luk.18.18-30	Om Jesus og den rike mannen
Luk.20.20-26	Om å betale skatt til keiseren
Ap.gj.2.44-47	Om at de første kristne delte ut til alle
Ap.gj.4.32-37	Om at de første kristne regnet det de eide som sitt eget
Rom.12.13	Vær med å hjelp de hellige som lider nød
1.Kor.8.6	Alt er til ved Ham og ved Ham lever vi.
1.Kor.9.1-19	Om Paulus han forhold til tjenesten og til lønn
2.Kor.2.17	Vi er ikke like mange andre som vil gjøre penger på Guds Ord
2.Kor.8-9	Om Makedonia-menighetene og vilje til å gi
Fil 4,10-19	Paulus takker for gaven fra menigheten i Filippi.
1.Tim.6.6-10	Om Guds frykt med nøysomhet og om kjærligheten til penger
1.Tim.6.17-19	Formaning til de rike: gjøre godt og være rike på gode gjerninger
Jak.2.1-5	Om rike og fattige i menigheten
Jak.2.14-16	Om at troen er virksom i handling